

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 16.6.2006
KOM(2006) 335 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

**Opsigelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Amerikas Forenede Stater
om luftfartsselskabers behandling og overførsel af PNR-oplysninger til United States
Department of Homeland Security - Bureau of Customs and Border Protection**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

Opsigelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Amerikas Forenede Stater om luftfartsselskabers behandling og overførsel af PNR-oplysninger til United States Department of Homeland Security - Bureau of Customs and Border Protection

Efter terroristangrebene den 11. september 2001 vedtog USA i november 2001 en række love, ifølge hvilke luftfartsselskaber, der beflyver USA, skal give USA's Bureau of Customs and Border Protection (i det følgende benævnt CBP) elektronisk adgang til de data, der findes i deres automatiske reservations- og afgangskontrolsystemer, også kaldet "passagerlister" (i det følgende benævnt PNR-data). Mens Kommissionen på den ene side anerkender de sikkerhedsmæssige interesser, der er på spil, har den på den anden side i juni 2002 underrettet USA's myndigheder om, at disse bestemmelser kunne komme i konflikt med EU's og medlemsstaternes lovgivning om databeskyttelse. De amerikanske myndigheder udsatte de nye bestemmelsers ikrafttræden, men i sidste instans afslog de at opgive deres ret til at pålægge luftfartsselskaber bøder, såfremt de ikke overholdt lovgivningen om elektronisk adgang til PNR-data efter 5. marts 2003. Siden da har en række større luftfartsselskaber i EU givet de amerikanske myndigheder adgang til deres PNR-data.

Kommissionen indledte forhandlinger med de amerikanske myndigheder, der resulterede i et dokument, der indeholder en forpligtelseserklæring fra CBP's side med henblik på, at Kommissionen vedtog en beslutning om konstatering af et tilstrækkeligt databeskyttelsesniveau i henhold til artikel 25, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31). Samtidig forhandlede Kommissionen en international aftale med USA, der havde til formål at supplere beslutningen om konstatering af et tilstrækkeligt databeskyttelsesniveau, og som bl.a. indeholdt bestemmelser om, at de amerikanske myndigheder har ret til at "trække" PNR-data fra EU-luftfartsselskabernes reservationssystemer, at flyselskaberne er forpligtet til at overføre PNR-data til de amerikanske myndigheder i et bestemt format, samtidig med at det sikres, at CBP's forpligtelser er i overensstemmelse med folkeretten. Dette aftaleudkast blev forelagt Rådet til godkendelse. Den 1. marts 2004 forelagde Kommissionen Parlamentet udkastet til beslutning om konstatering af et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau i henhold til artikel 25, stk. 6, i direktivet sammen med udkastet til CBP's forpligtelseserklæring.

Den 17. marts 2004 forelagde Kommissionen med henblik på høring, jf. første afsnit i artikel 300, stk. 3, i EF-traktaten, Parlamentet et forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en aftale med USA.

Den 31. marts 2004 vedtog Parlamentet i henhold til artikel 8 i Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23), en beslutning, hvori det fremførte en række forbehold af retlig art om det forslag, det var blevet forelagt. Parlamentet var bl.a. af den opfattelse, at udkastet til beslutning om et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau rakte ud over de beføjelser, Kommissionen var blevet tillagt ud fra direktivets artikel 25. Det slog til lyd for indgåelse af en passende international aftale, der respekterede de grundlæggende rettigheder, som vedrørte en række punkter, der var

omhandlet i detaljer i afgørelsen, og anmodede Kommissionen om at forelægge det et nyt udkast til beslutning. Parlamentet forbeholdt sig også ret til at henvise sagen til Domstolen med henblik på at få afgjort, om den foreslåede internationale aftale var lovlig og især få undersøgt, om den var i overensstemmelse med beskyttelsen af retten til privatlivets fred.

Den 28. april 2004 sendte Rådet på grundlag af første afsnit i artikel 300, stk. 3, i EF-traktaten en skrivelse til Parlamentet, hvori det anmodede Parlamentet om hurtigt og inden den 5. maj 2005 at afgive udtalelse om forslaget til beslutning om indgåelse af aftalen. Den 4. maj 2004 forkastede Parlamentet Rådets anmodning af 28. april om en hastende stillingtagen til forslaget.

Den 14. maj 2004 vedtog Kommissionen beslutning 2004/535/EF om tilstrækkelig beskyttelse af personoplysninger i medfør af artikel 25, stk. 6, i direktiv 95/46/EF (EUT L 235 af 6.7.2004, s. 11). Den 17. maj 2004 vedtog Rådet afgørelse 2004/496/EF på grundlag af artikel 95 i EF-traktaten (EUT L 183 af 20.5.2004, s. 83), som bemyndiger Rådets formand til at undertegne aftalen på Fællesskabets vegne. Aftalen blev undertegnet den 28. maj 2004 og trådte i kraft samme dag. Europa-Parlamentet forsøgte at få både Kommissionens og Rådets afgørelser annulleret, bl.a. ud fra den begrundelse, at valget af retsgrundlag var ukorrekt.

Den 30. maj 2006 annullerede Domstolen Kommissionens beslutning af 14. maj 2004 om tilstrækkelig beskyttelse af personoplysninger. Domstolen fastslog, at Kommissionen ikke har kompetence til at træffe beslutningen, eftersom overførslen af PNR-data til CBP udgør behandlingsoperationer vedrørende den offentlige sikkerhed og statens aktiviteter inden for strafferet, der i medfør af artikel 3 i direktiv 95/46/EF falder uden for dets anvendelsesområde og derfor ikke kan baseres på artikel 95 i EF-traktaten. Domstolen annullerede også Rådets afgørelse om godkendelse af den ledsagende aftale til beslutningen om tilstrækkelig beskyttelse, fordi de to dokumenter var særdeles tæt forbundne. Af samme grund kan aftalen, ifølge Domstolen, ikke baseres på artikel 95 i EF-traktaten.

I Domstolens dom behandles konsekvenserne af annullationen af begge beslutninger udførligt, især set i lyset af internationale retsregler om, at national ret ikke kan påberåbes som en grund til ikke at overholde et lands internationale forpligtelser. I denne forbindelse noterede Domstolen sig, at artikel 7 i aftalen anfører, at hver af parterne kan opsige aftalen med virkning fra 90 dage efter meddelelsen om opsigelsen. Det er denne periode på 90 dage, som Domstolen benyttede som reference til at beslutte, at aftalen og beslutningen om tilstrækkelig beskyttelse ikke vil have retsvirkning efter 30. september 2006. I denne sammenhæng har Domstolen erkendt, at der består en meget tæt forbindelse mellem beslutningen om tilstrækkelig beskyttelse, herunder CBP's forpligtelseserklæring, og aftalen.

Artikel 233 i EF-traktaten fastslår, at den eller de institutioner, fra hvilken en annulleret retsakt hidrører, har pligt til at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger.

På grundlag af ovenstående

HENSTILLER Kommissionen, at Rådet og Kommissionen sammen giver De Forenede Stater meddelelse om opsigelsen af aftalen i overensstemmelse med dennes artikel 7. Eftersom dette er en handling, som er i overensstemmelse med en domstolsannullation i henhold til artikel 233, og eftersom EF-traktaten ikke indeholder særlige bestemmelser for opsigelse af internationale aftaler, vil det forekomme tilstrækkeligt, hvis de to institutioner sammen sender en skrivelse eller en verbalnote til de amerikanske myndigheder med meddelelse om opsigelsen. Denne skrivelse bør nævne datoen 30. september 2006 som værende den dato, fra hvilken opsigelsen rent faktisk gælder, således at dette falder sammen med den dato, som Domstolen refererer til. Der vedlægges et udkast til tekst.

ANNEX

DRAFT

The Presidency of the Council of the European Union and the European Commission present their compliments to and have the honour to state the following.

As you are undoubtedly aware, the Court of Justice of the European Communities in its Judgment of 30 May 2006 in cases C- 317 and C-318/04 has annulled the Council Decision of 17 May 2004 approving the Agreement between the European Community and the United States of America on the treatment and the transfer of PNR data (*complete title*), as well as the Commission Decision of 14 May 2004 (the so-called Adequacy Decision) which was closely linked to that agreement. As you will also be aware, the Court expressed itself explicitly on the continued validity under international law of the agreement, effectively prescribing to the defending institutions in these court cases that they should avail themselves of the provisions of Article 7 of the Agreement.

In the light of this judgment and the provision of the EC Treaty that enjoins the institutions whose act has been annulled to take all the necessary measures for the execution of the Court's judgment, the Council of the European Union and the European Commission hereby, pursuant to Article 7 denounce the Agreement (*full title*) with September 30, 2006, as effective date.

(Diplomatic formula of politeness)

For the Council of the European Union

For the European Commission

Presidency